

ધોરણ : 6 ગુજરાતી

પુનરાવર્તન -3

Sem : 2

પ્રશ્ન:1 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો:

(1) 'આલાલીલા વાંસડિયા રે વઢાવું', - આ લોકગીતના

આધારે વાંસળીનું વર્ણન તમારા શબ્દોમાં લખો.

ઉત્તર: લીલા વાંસમાંથી વાંસળી બનાવેલી છે. વાંસળી ઉપર
હંસ, પોપટ ને મોર મૂકવામાં આવ્યા છે. વાંસળીની
શોભા માટે તેને ચાર ફૂમતાં લગાડેલાં છે. આમ,
વાંસળી સુંદર રીતે શણગારેલી છે.

(2) થિયેટર હાઉસફૂલ હોવા છતાં અને લેખક અને તેમના મિત્રને ફિલ્મ જોવા માટે મેનેજરે શી વ્યવસ્થા કરી?

ઉત્તર: થિયેટર હાઉસફૂલ હતું. લેખકના મિત્રએ વેદસાહેબનો લખેલો પત્ર મેનેજરને આપ્યો. મેનેજરને પત્રનું લખાણ ઉકલ્યું નહિ કે વેદસાહેબની ઓળખાણ ન પડી. મેનેજર વિચારમાં પડી ગયા. છેવટે ધર્મસંકટમાંથી ઉગરવા એમણે બાલકનીમાં લેખક અને તેમના મિત્રને ફિલ્મ જોવા માટે બે એકસ્ટ્રા ખુરશીઓનો પ્રબંધ કરી આપ્યો.

(૩) 'રાવણનું મિથ્યાભિમાન' કાવ્યનો સાર તમારા શબ્દોમાં
લખો.

ઉત્તર: સીતાના સ્વયંવરનો પ્રસંગ હતો. પિતા જનકરાયે
શરત મૂકી હતી કે, 'જે ત્ર્યંબક ધનુષ્યની ચાપ ચઢાવશે
તેને સીતા વરશે.' અનેક રાજાઓ ને રાજકુમારો
સ્વયંવરમાં આવ્યા હતા. રાવણ પણ સ્વયંવરમાં આવ્યો
હતો. પોતાના બળનું તેને ખૂબ અભિમાન હતું. સીતા
ઈચ્છતાં નહોતાં કે રાવણને વરમાળા પહેરાવવી પડે.

આ માટે સીતાએ શિવને પ્રાર્થના કરી. તેની પ્રાર્થના ફળી. રાવણ ધનુષ્ય ઊંચકી શક્યો નહિ. ધનુષ્ય તેના હાથમાંથી છટક્યું અને રાવણ ધનુષ્ય નીચે દબાઈ ગયો. તે ધાયલ થયો. તેના મોંમાંથી લોહી વહેવા માંડ્યું. ધનુષ્ય નીચેથી બહાર કાઢવા તેણે જનકને કહ્યું. રાવણે જનકને કુંભકર્ણ, ઈંદ્રજિત તેમજ રાક્ષસોનો ડર બતાવ્યો.

(4) 'ભાલકાતીર્થ' વિશે માહિતી મેળવીને લખો.

ઉત્તર: 'ભાલકાતીર્થ' એ સૌરાષ્ટ્રનું પ્રાચીન તીર્થ ગણાય છે. સૌરાષ્ટ્રના દરિયાકિનારે પ્રાચી તીર્થ પાસે તે આવેલું છે. એવું કહેવાય છે કે શ્રીકૃષ્ણનો દેહોત્સર્ગ અહીં થયેલો. પારધીના બાણથી તેઓ આ સ્થળે ઘવાયા હતા. કેટલાક પ્રાચી તીર્થમાં ઘવાયાનું માને છે. પ્રભાસપાટણથી આ સ્થળ સાત ગાઉ દૂર છે.

પ્રશ્ન: 2 નીચે 'અ' વિભાગમાં કૃતિનાં નામ આપ્યાં છે. 'બ' વિભાગમાં તેના સર્જકના નામ આપ્યાં છે. તેમને યોગ્ય રીતે જોડો:

વિભાગ 'અ'	વિભાગ 'બ'
(1) એક જાદુઈ પત્રની વાર્તા	(1) ગિરધર
(2) રાવણનું મિથ્યાભિમાન	(2) રઘુવીર ચૌધરી
(3) સાગરકાંઠાનો પ્રવાસ	(3) પન્નાલાલ પટેલ
	(4) ડૉ. રતિલાલ બોરીસાગર

- ઉત્તર: (1) એક જાદુઈ પત્રની વાર્તા - ડૉ. રતિલાલ
બોરીસાગર
(2) રાવણનું મિથ્યાભિમાન - ગિરધર
(3) સાગરકાંઠાનો પ્રવાસ - રઘુવીર ચૌધરી

પ્રશ્ન: ૩ નીચે આપેલા શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

(1) કન્યા પોતે વર પસંદ કરે તે માટેનો

આરંભ

– સ્વયંવર

(2) મોટો સોનાનો પર્વત

– સુમેરુ,

મંદ્રાચલ

(3) ચારે દિશાઓમાં વિજય

– દિગ્વિજય

(4) વંશપરંપરાથી ચાલી આવેલું

–

વંશપરંપરાગત

પ્રશ્ન: 4 નીચેનાં વાક્યો કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે?
લાખો.

(1) “આવો, બેસો ! ચા લેશો ને?”

ઉત્તર: આ વાક્ય થિયેટરનો મેનેજર બોલે છે, નિરંજન
અને તેના મિત્રને કહે છે.

(2) “મહારાજ શિવ સંકટહરણ, રાખજો મારી લાજ;”

ઉત્તર: આ વાક્ય સતી સીતા, શિવની સ્તુતિ કરતાં કહે છે.

(3) “સાહેબ પ્રવાસનું સ્થળ નક્કી કરવાનું ભૂલી ગયા
લાગે છે!”

ઉત્તર: આ વાક્ય શિક્ષક સોમનાથ સાંભળે એ રીતે રેવતી
વરુણને કહે છે.

(4) “કંદુકની પેરે ઉછાળું મેરુ, મંદ્રાચળ પરવત.”

ઉત્તર: આ વાક્ય રાવણ બોલે છે ને રાજા જનકને કહે છે.

પ્રશ્ન : 5 કોઈ પણ એક યાત્રાધામ વિશે આઠથી દસ વાક્યો લખો.

ઉત્તર :

અંબાજી

અંબાજી ગુજરાતના બનાસકાંઠા જિલ્લામાં આરાસુર પર્વતમાળા વચ્ચે આવેલું છે. જૂના મંદિરની જગ્યાએ અત્યારે નવું ભવ્ય મંદિર બનાવવામાં આવ્યું છે. આ મંદિરમાં મૂર્તિ નથી, પણ યંત્રની પૂજા થાય છે. મુખ્ય મંદિર આગળ આવેલા વિશાળ ચોકને ‘ચાચર ચોક’ કહે છે. અંબાજીથી ચાર કિમીના અંતરે ‘ગાબ્બર’ નામનો ડુંગર છે, ત્યાં પણ અંબાજીનું સ્થાનક છે.

13મી સદીમાં વિમળ શાહે આ મંદિરો બંધાવ્યા હતાં.
અંબાજીથી પાંચેક માઈલ દુર કોટેશ્વર મહાદેવનું મંદિર છે.
અહીં ગૌમુખમાંથી બારે માસ પાણી વહે છે.

નવરાત્રિ, દિવાળી જેવા પવિત્ર તહેવારોમાં
તેમજ પૂનમે અને આઠમે અહીં દર્શનાર્થીઓની ભારે ભીડ રહે
છે. ભાદરવી પૂનમે અહીં મોટો મેળો ભરાય છે. અંબાજીમાં
રહેવા-જમવાની સુંદર વ્યવસ્થા છે.

પ્રશ્ન : 6 નીચેના વાક્યોમાંથી નામપદ શોધીને લખો.

- (1) સીતાએ શિવને પ્રાર્થના કરી.
- (2) નિરંજનના પત્રની અસર થઈ.
- (3) માધવ મોરલી વગાડે છે.
- (4) સીતાએ રામને વરમાળા પહેરાવી.
- (5) આ દક્ષિણ ધ્રુવની દિશા છે.

ઉત્તર: (1) સીતા, શિવ, પ્રાર્થના (2) નિરંજન, પત્ર (3) માધવ,
મોરલી (4) સીતા, રામ, વરમાળા (5) દક્ષિણ, ધ્રુવ, દિશા

પ્રશ્ન : 7 નીચેના વાક્યોમાંથી ક્રિયાપદ શોધીને લખો.

- (1) વાંસળીમાં ફૂમતાં લટકે છે.
- (2) થિયેટર પર હાઉસફુલનું પાટિયું ઝૂલતું હતું.
- (3) ફિલ્મ જોવાની મઝા પડી.
- (4) જીતની મમ્મી ઊભી છે.
- (5) અમે વડોદરાનું સંગ્રહસ્થાન જોયું.

ઉત્તર: (1) લટકે છે (2) ઝૂલતું હતું (3) પડી
(4) ઊભી છે (5) જોયું

Thanks

For watching